

תוספת שבת

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

זמני הדלק"נ פרשת כי תצא
ירושלים: 6:40 מוקדם: 6:30
בני ברק: 6:56 מוקדם: 6:46
מודיעין עילית: 6:49 מוקדם: 6:39
חיפה: 6:49 מוקדם: 6:39
טבריה: 6:46 מוקדם: 6:36

העלון לרפואת
כרמית, וסער
מיכאל בני תקוה,
ולע"נ אליהו עזיז
בן רחל, ונעומי
נעימה בת שרה.

שימו לב! השקיעה מקדימה: מידי שבוע כניסת השבת מקדימה כשבע דק' לפני השבת שלפניה!!

נתחיל לבאר מעט על עניני ר"ה שחל בשבת, לקיים מצוות לימוד הלכות החג שלושים יום קודם לחג, ובתקוה שנזכה לשמוע השנה שופר בשבת בבית המקדש:

האם בכלל מותר לקרוא לר"ה חג, זה סותר את אימת הדין המקובלת?..

כן צריך לזכור שגם ר"ה זה חג ויש בו מצוות שמחה, ועליו נאמר בנחמיה, אכלו משמנים ושתו ממתקים, 'ואל תעצבו' כי חדות השם היא מעוזכם, ולכן מרבית בסעודתו משנ"ב ריש סי' תקצ"ז, וברמ"א סי' תקפ"ג א', סי' תקכ"ט ס"ק ט"ו, ובשעה"צ ס"ק י"ג, גמ' ע"ז ה: עיינו שם ותגיעו שמחים לראש השנה..

האם יש בר"ה מצוות לימוד ל' יום קודם?

לכאן' גם בר"ה יש דיני לימוד הלכותיו ל' יום קודם, שהמשנ"ב בריש סי' תכ"ט מיעט רק את חג השבועות שהלכותיו מועטים, אמנם למהרש"א בסוף מגילה אין מצוה זו בר"ה ויו"כ, כי מצוות תשובה שייכת בכל השנה!!!, ויל"ע לדבריו וכי אין עוד הלכות בימים הנוראים רק מצוות התשובה? וצ"ע, (והרחבנו בעלון כי תצא תשפ"ד מס' 327)

למה לא תוקעים בשופר בר"ה שחל בשבת, למה לא גזרו גם על מילת תינוק בשבת, ולמה לא אסרו על קריאת התורה ומגילת קהלת בסוכות, כמו שמצינו מגילה בפורים שנדחת כשחל פורים בשבת?

מחשש סכנה, והבקי יודע שאסור לטלטל, (ויש לעיין למה לא חששו שיטלטל התינוק למוהל?) ג. שאל הריטב"א במגילה ד: איך נדחת מצוות דאורי' מחשש טילטול, ולמה מצוות מילה בשבת לא נדחת מה"ט, ומתרץ שמצוה דאורי' שהתאריך קבוע כמילה לא היינו מבטלים, ורק מצוות התלויות בקביעות הירח דחינו מחשש טילטול בשבת שאינו זמן השופר האמיתי, ואינו מצוה, (ואפי' בזמנינו שהלל תיקן לוח נשאר האיסור) ד. ועוד תירץ שלא שייך לגזור במילה בשבת משום טלטול שאפי' מלאכה גמורה דאורי' התרנו בשבילה, וע"ש, ה. והר"ן (בריי"ף ר"ה ח.) תירץ שברית שזה מצוה לאדם בודד יזכירוהו שאסור לטלטל, משא"כ שופר מצוה דרבים, וכולם טרודים בה וחששו שלא יזכירו אחד לשני לכן גזרו.

והטעם למה לא גזרו על קריאת התורה בשבת או מגילה בשבתות החגים, (קהלת, שיר השירים) תירץ בשו"ת מהרלב"ח (לב), כיון שנעשית בציבור יזכירו אחד לשני,

ובתוס' יו"ט תירץ (מגילה א' ב') שכיון שהקורא בתורה צריך להכין הקריאה (שו"ע קל"ט) ממילא הוא בקיא כבר לפני שבת.

הגמ' בריש פ"ד דסוכה (ומגילה ד:) מבאר שהטעם שלא נטלו לולב ושופר ומגילה בשבת, לרבה שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד (נענועו או ברכתו, רש"י) ויעבירו ד"א ברה"ר, ורש"י ותוס' מוסיפים טעם שלא יוציא מרשות לרשות, והגמ' לא הזכירתו שאינו שכיח כ"כ, או שבזה יש היכר מחיצה, או לתוס' במגילה ד: שלפעמים אין בזה חטאת שחסר בכוונת העקירה הראשונה, ע"ש, והעיר בבאיה"ל בסי' ש"ג סעיף י"ח, לדעה בשו"ע שבזמנינו אין רה"ר גמורה למה לא תוקעים בר"ה שחל בשבת בשופר, הרי אין רה"ר ול"ש שמא יעבירו... וכן הקשה בבאיה"ל בסי' שמ"ה ס"ז: היתכן שבשביל עיר בודדה בעולם שיש בה ששים ריבוא, יבטלו עשה דאורי' לכל ישראל?, עכ"פ רואים חומרת חשש איסור טלטול של 'יהודי אחד', שבגללה התבטלו המצוות האלו לכאלפים שנה!!

ולמה בברית לא גזרו שיטלטל הסכין?

תוס' במגילה דף ד: שואל למה

בברית בשבת לא גזרו שמא יעבירו? ומתרץ א. שמילה חמורה שנכרתו עליה י"ג בריתות, ב. ועוד שאין אדם מל אלא בקיא

חידה: היתכן שהשנה בא' דר"ה שחל בשבת, שלא תוקעים בשופר השופר פחות מוקצה מהיום השני שתוקעים בו?

וז"ל השו"ע (תקפ"ח, ה') יו"ט של ר"ה שחל בשבת, אין תוקעין בשופר, הג"ה: ואסור לטלטלו אם לא לצורך גופו ומקומו, עכ"ל, ומסביר המשנ"ב שהאיסור מצד כלי שמלאכתו לאיסור, ומותר לצורך גופו לשאוב בו מים וכה"ג, ומוסיף המשנ"ב 'ודוקא בשבת מותר', דכיון דאין תוקעין לא הוקצה למצוות, משא"כ ביו"ט, אף שאין איסור טלטול בשופר אפי' כל היום, מ"מ להשתמש בו אסור, שהרי הוקצה למצוות, וכאחרוג בסי' תרס"ה, ע"כ רואים שהשנה בשבת שלא תוקעים, השופר פחות מוקצה ומותר לצורך גופו ומקומו, משא"כ ביו"ט,

אמנם בזמנינו שאין שואבין מים בשופר ועומד רק לתקיעה, דעת מרנן הגרש"ז אורבך והגר"ש אלישיב זיע"א שיתכן שהשופר כמקצה מחמת חיסרון כיס שתמיד אסור לטלטלו אפי' לצורך גופו ומקומו. (שש"כ כ"ח הע' פ"ב, וספר הגר"י טשזנר עמ' ק"צ).

**הופיע אוסף עלוני 'תוספת שבת' שנת תשפ"ו!!
לרגל חיזוק שבתות שלפני ר"ה תשפ"ז שיחול בשבת.**

בסגולות ומעלת התוספת שבת.

כדבר שאין לו מצרים, כי זו התוספת היא שבת גמור, אך אין לה שיעור ידוע, פעם בה בקצרה, פעם בא בארוכה, ולזה אמר: כל המענג את שבת בתוספות שעושה לו מלפניו ואחריו, שאז אין נעשה בו מצרים ידועים, לכך מידה כנגד מידה יזכה לנחלה בלי מצרים, עכ"ל.

מציל מן הגיהנום

כתוב בספר התגין: אם נשמתו של אדם בגהינם בכל יום שישי מוציאים אותה מגהינם בעת שהיה רגיל בעוה"ז לשבות. וכן בתוספת מקודש על החול במוצ"ש, המאחר מאחריו אותו שלא להכניסו לגהינם, והממהר - ממחרת אותו להכניסו, ועל כן צריך ליזהר בזה מאוד. וכן כתב ה'לקוט ראובני', וכ"כ ה'אפיקי ים': 'יקדים בערב ש"ק להכין עצמו לכבוד שבת קודש, ויתבונן במה שכתבו הספרים הק' כי באותו זמן שמקבל שבת פה בעולם הזה יקילו מעליו עונשי הגהינם בעולם הבא, וכבר כתב הרמב"ן ז"ל כי כל ייסורי איוב רח"ל אינם כלום נגד שעה אחת יסורי גהינם, והוא חשבון נורא, וממילא ה"ה לענין לצאת מן השבת"

מציל מן המזל הטורף

'זכור את יום השבת לקדשו' מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש משל לזאב שהוא טורף מלפניו ומלאחריו. (מכילתא פר' יתרו) ובאר הנצי"ב זצ"ל לפרושו שם: 'נראה להסביר, דבלא מצוות קדושת שבת ג"כ אין ראוי לראות סימן ברכה במלאכת שבת, דמזלו שבתאי כידוע, שהוא מחרים ומשבית מנוחה. אלא שהשי"ת הנחילנו מתנה טובה לנו ולשמוח בשבת קדש' כנגד המזל - דאין מזל לישראל, ואסר לנו מלאכה מצד מצוותיו ולא מצד המזל חלילה. מכל מקום הודיענו שראוי למנוע מלאכה סמוך לו מלפניו ומלאחריו מחמת המזל הקשה כזאב המשחית טורף את העת לפניו ולאחריו. ובזה נדע רוב חסדי ה' עמנו שצונו על השבת להתענג בו כנגד המזל. ומשום הכי לא מצינו תוספת שבת בעונג אלא בשביתה, עכ"ל."

מזרז את הגאולה

'אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלין' שנאמר 'אשר ישמרו את שבתותי' וכת' בתריה 'והביאותים אל הר קדשי'. (שבת קי"ח) ובענין 'שתי שבתות' אלו באר ב"חמדת ימים" שהכוונה היא על שתי השביתות: שביתת שבת ושביתת תוספת מחול על הקודש. וכתב על זה: 'אם היו שומרים ישראל כהלכתו מיד היו נגאלים, יען שהם מבררים נשמות שבגוף נוגה להכניס הנשמות בקדושה, וכפי התוספת אשר יוסיפו מחול על הקודש כן ירבה וכן יפרוץ לדבק נשמות בקדושה, ומעלין עליו כאילו עשאו על דרך 'ואת הנפש אשר עשו בחרן', עי"ש שבאר על דרך המוסר והקבלה.

גורם שמחה להקב"ה

'והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו' (שמות ט"ז, ה') באר על פסוק זה בעל ה'סודורו של שבת': אין 'והיה' אלא שמחה כמאמר חכמינו ז"ל (אסתר רבה, פ"ת י"א). ששמחה ותענוג להקב"ה מה שאנחנו מוסיפין לו מיום השישי ליום השביעי, ואנחנו יוצאין נגד השבת בדעתנו היפה ובאהבת הקודש אשר עלינו

סגולה לרפואה!! 'מוסיפין לו חיים'

כתב ה'פרי מגדים' (סי' רנ"ו א"א סק"א): 'והמוסיף מחול על הקודש, מוסיפין לו חיים, עכ"ל.

מוסיפין לו נשמה יתירה

כתב 'יסוד ושורש העבודה' (שער ח') וז"ל: 'וראוי לאדם להתנהג את עצמו בכל ערב שבת קודש להוסיף מחול על הקודש בכל מה דאפשר כמבואר בתיקונים (תיקון מ"ח דף פ"ה), וז"ל: 'צריך בר-נש בשבת לשנויי בלבושין, בשרגא, במאכלין, וצריך למהווי מוסיף מחול על הקודש. וכל המוסיף מוסיפין לה נפש יתרה בשבת, וכל הגורע גורעין לה ההיא נפש יתרה, חס ושלום'. עכ"ל.

מוסיפין לו מנוחה יתירה

"כל מי שמוסיף על השבת מוסיפין לו מנוחה יתירה". (ילקוט מעם לועז בראשית עמ' קל"ח)

מקצירין לו מגבול צרותיו

כתב בספר 'רמזי שבת' בשם רבי יוסף ג'קטיליה זצ"ל (לבעל ה'שערי אורה'): 'השבת קודש, וסביבותיה יושבים חילות של חול. ולפיכך צריך אדם שלא יקצר גבול הקודש ולא יכניס טומאה בהיכל שלא יאמרו עליו 'ארור משיג גבול רעהו', אבל ירחיב גבול לשכינה, ובהיותו מוסיף בשבת בכניסתו וביציאתו מחול אל הקודש נמצא שהוא מוסיף ומרחיב גבול הקודש, ובזכות זה בהיותו קורא ה' בצרה מרחיב לו ה' גבול הקודש ומקצר גבול הצרה וזוכה לנחלה בלי מצרים, עכ"ל.

סגולה לבנים

רבנו האר"י ז"ל אמר לאחד: 'סגולה לבנים שיהיה מאד וגם יזהיר לאחרים על תוספת שבת בערב שבת ומוצ"ש'. (משפט צדק)

סגולה לעשירות

כתב מרו ה'בן איש חי' זצ"ל בספרו 'בניהו' (עוקצין גיב) הברכה הגשמית של ימי החול שבאה בזכות השבת הוא חלק התוספת שהוא מה שמקבלים שבת מבעוד יום. נמצא ישראל זוכין לעושר וברכה בזכות השבת - אך לא מחלק שבת העיקרי שהוא מן התורה אלא מן התוספת שהוסיפו חז"ל, עכ"ל.

משפיע פרנסה

אמר הר"ן מלכוביץ' זצ"ל: כי 'ההשפעה של שבת היא כה גבוהה עד שאינה יכולה להשתלשל ולרדת לעולם הגשמי אלא לעניינים רוחניים בלבד תורה ותפילה ועבודת ה', אבל ההשפעה לגשמיות היא מתוספת שבת (שמוסיף מחול על הקודש). וככל שמקדימים יותר ומקדשים את השבת הרי זה ממשיך יותר השפעה בששת ימי המעשה בגשמיות. והיה אומר: 'לו היו בעה"ב שומעים לי, והיו עושים תוספת שבת גדול - והיה להם שפע של פרנסה כל השבוע'.

זוכה לנחלה בלי מצרים

כתב ה'בן יהודע' זצ"ל: 'שבת יש לו מצרים ידועים מאתו יתברך, שהוא תחלת שעה אחת מן לילה עד סוף שעה י"ב של היום, אך ישראל ע"י תוספת שבת שמקדימין ומאחרין, עושין אותו